

Η σχέση μεταξύ των χρόνιων περιο- δοντικών και αθηροσκληρωτικών καρδιαγγειακών νοσημάτων

The association between chronic periodontal and atherosclerotic cardiovascular diseases

Μαρία Πετζέπη¹, Francesco D'Aiuto²

¹Κλινικός Λέκτορας, ²Ανώτερος Κλινικός
Λέκτορας, Μονάδα Περιοδοντολογίας, Τομέας
Κλινικής Έρευνας, UCL Eastman Οδοντιατρικό
Ινστιτούτο, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

Maria Retzepi¹, Francesco D'Aiuto²

¹Clinical Lecturer, ²Senior Clinical Lecturer,
Periodontology Unit, Clinical Research Division,
UCL Eastman Dental Institute, London, UK

Περίληψη

Στη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών, έχει διερευνηθεί εντατικά η σχέση ανάμεσα στις περιοδοντικές νόσους και στα αθηροσκληρωτικά καρδιαγγειακά νοσήματα (KAN). Σκοπός της παρούσας ανασκόπησης είναι (α) να σχολιάσει τα επιδημιολογικά δεδομένα της συσχέτισης ανάμεσα στα KAN ή στους εναλλακτικούς δείκτες των KAN και στις περιοδοντικές νόσους, (β) να συνθέσει την ισχύουσα αντίληψη των πιθανών υποκείμενων μοριακών μηχανισμών της παθοφυσιολογίας μεταξύ KAN και περιοδοντικών νόσων και (γ) να παρουσιάσει και να σχολιάσει τις υπάρχουσες μελέτες παρέμβασης που διερευνούν τη συσχέτιση ανάμεσα στα KAN και στις περιοδοντικές νόσους.

Τα διαθέσιμα προκλινικά και κλινικά δεδομένα υποδεικνύουν ότι η μέτρια έως προχωρημένη περιοδοντίτιδα συσχετίζεται με την ενδοθηλιακή δυσλειτουργία και με μια ανεξάρτητη αύξηση του κινδύνου για εμφάνιση υποκλινικής αθηροσκλήρωσης και αθηροσκληρωτικών KAN, πιθανώς μέσω του αυξημένου φλεγμονώδους και μικροβιακού φορτίου σε ευπαθή άτομα. Επιπλέον, η τεκμηρίωση που προκύπτει από τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες κλινικές μελέτες παρέμβασης υποδεικνύει ότι η αντιμετώπιση της μέτριας έως προχωρημένης περιοδοντίτιδας σε συστηματικά υγιή άτομα, μετριάζει τη συστηματική φλεγμονή και την ενδοθηλιακή δυσλειτουργία, και μάλιστα με δόσοεξαρτώμενο τρόπο. Προς το παρόν, όμως, δεν υπάρχουν δεδομένα που υποστηρίζουν την άμεση επίδραση της περιοδοντικής θεραπείας στην επίπτωση των KAN. Η μελλοντική έρευνα θα πρέπει να επικεντρωθεί στους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς που διέπουν τις διεργασίες επίδρασης των KAN στα περιοδοντικά νοσήματα και στην πραγματοποίηση κατάλληλα σχεδιασμένων κλινικών μελετών. Η προσέγγιση αυτή θα επιτρέψει την περαιτέρω διερεύνηση του ρόλου των συγχυτικών παραγόντων και της επίδρασης της περιοδοντικής θεραπείας στην επίπτωση των KAN.

Περιοδοντολογικά Ανάλεκτα 2009; 20:55-69

Λέξεις κλειδιά: περιοδοντική νόσος, περιοδοντίτιδα, καρδιαγγειακά νοσήματα, αθηροσκλήρωση, συστηματική φλεγμονή, παράγοντες κινδύνου, μελέτες παρέμβασης

Abstract

Over the last two decades, the association between periodontal diseases and atherosclerotic cardiovascular diseases (CVDs) has been intensively investigated. The scope of the present review is to (a) discuss the epidemiological evidence for the correlation between CVD or surrogate CVD markers and periodontal diseases, (b) synthesize our current understanding of the plausible molecular mechanisms underlying the pathophysiology of the relation between CVD and periodontitis, and (c) present and discuss the available intervention studies on the association between CVDs and periodontal diseases.

The available preclinical and clinical evidence indicates that untreated moderate to severe periodontitis is associated with endothelial dysfunction and with an independent increase in the risk for subclinical atherosclerosis and atherosclerotic CVD, possibly via an increased systemic infectious and inflammatory burden in susceptible individuals. Further, evidence emerging from randomized controlled intervention studies indicates that periodontal treatment may attenuate systemic inflammation and endothelial dysfunction in a dose-dependent manner in systemically healthy individuals with moderate to severe generalized periodontitis. However, at present, there is no evidence to support a direct effect of periodontal therapy on the incidence of CVD. Future research should focus on the pathophysiological mechanisms underlying the effect of CVDs on periodontal diseases and on the performance of properly designed clinical trials. This direction will allow further investigation into the role of confounding factors and the effect of periodontal therapy on CVD incidence.

Analecta Periodontologica 2009; 20:55-69

Key words: periodontal disease, periodontitis, cardiovascular diseases, atherosclerosis, systemic inflammation, risk factors, intervention studies